

TALE

Samrådstale om seniorførtidspension den 7. november 2018

7. november 2018

J.nr. 2018 - 6312

Samrådsspørgsmål G:

Hvilken effekt forventer ministeren, at en oplysningskampagne om seniorførtidspension for kommunerne vil have i lyset af, at ministerens forgænger Jørn Neergaard Larsen allerede sendte en orienteringsskrivelse til kommunerne om samme tema i 2016, og antallet af tildelte seniorførtidspensioner stadig er langt fra de 2.700 pensioner, som man forudsatte ville være tildelt efter ordningen efter de to første år alene?

Samrådsspørgsmål H er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF):

Hvilke initiativer vil ministeren iværksætte med henblik på at forbedre arbejdsmiljø og sikre en højere grad af efteruddannelse, således at færre lønmodtagere får brug for at ansøge om førtids- eller seniorførtidspension grundet nedslidning? Der henvises til artiklen i Ugebrevet A4 af 28. august 2018: "Ministerium: Hver fjerde kommer til at slutte arbejdslivet på førtidspension", jf. https://www.ugebreveta4.dk/i-fremtiden-vil-hver-fjerde-aeldre-slutte-arbejdslive_21351.aspx

Indledning

Samrådet i dag handler om seniorførtidspension, og hvad regeringen gør for at forebygge nedslidning, så færre lønmodtagere får brug for at søge om førtidspension eller seniorførtidspension.

Først vil jeg besvare spørgsmål G om seniorførtidspension. Omdrejningspunktet er, at tilgangen til ordningen ligger under det, man forudsatte tilbage i 2011.

Det er der flere grunde til. Det oprindelige skøn var behæftet med betydelig usikkerhed, og efter-

følgende reformer har fundamentalt ændret rammebetingelserne for seniorførtidspensionsordningen. Mange flere med nedsat arbejdsevne arbejder i fleksjob. Det vender jeg tilbage til.

Det er rigtigt, at min forgængers orienteringsmateriale til kommunerne ikke kan aflæses direkte af det samlede antal tilkendelser.

Og jeg mener da heller ikke, at vi er i mål. Ordningen om seniorførtidspension bliver mildest talt ikke brugt ret meget. Derfor har jeg også fokus på området. Og jeg har jo også tidligere bebudet, at jeg vil gøre en indsats for at få kommunerne til at bruge ordningen noget mere. Det tror jeg, at jeg udtalte tilbage i august måned.

Min holdning er, at vi ikke kan informere for meget.

Seniorførtidspension må ikke være en skuffeordning. Det må ikke være en ordning, man ikke kender.

Her snart fem år efter, at ordningen om seniorførtidspension trådte i kraft, er der 15 kommuner, som højst har brugt ordningen én gang i løbet af perioden. Det synes jeg nok påkalder sig en eller anden form for undren.

Derfor har jeg også besluttet at igangsætte en kampagne. Og jeg synes, det vil være en god idé at oversende hele konceptet for det arbejde til Beskæftigelsesudvalget efterfølgende.

Og jeg vil sørge for, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering indhenter erfaringer fra de kommuner, der er gode til at bruge ordningen.

Det er interessant at høre, hvordan de har tilrettelagt arbejdet med ordningen, og hvordan de vejleder borgerne om den. Og jeg er sikker på, at de gode erfaringer kan komme andre kommuner til gode.

Og derefter vil Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering tage fat i de kommuner, som slet ikke bruger ordningen eller bruger den meget lidt. Netop for at lave en større håndholdt indsats til også at udbrede kendskabet til ordningen og videregive nogle af de gode erfaringer, som der er med at bruge den.

I forlængelse af det, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at ni ud af ti borgere, der har ansøgt om seniorførtidspension, rent faktisk får den tilkendt.

Der er altså ikke noget, der tyder på, at det lave antal tilkendte seniorførtidspensioner skyldes en restriktiv eller problematisk administrativ praksis

ude i kommunerne, eller at regelsættet ikke virker.

Førtidspensionsreformen dæmper behovet for seniorførtidspension

Som sagt er reformen af førtidspension og fleksjob en væsentlig årsag til, at færre får tilkendt seniorførtidspension, end man forudsatte med aftalen om senere tilbagetrækning i 2011.

Med reformen er der indført ressourceforløb, og det er nu en reel mulighed at have et fleksjob på få timer om ugen. Sigtet er meget klart. Flest muligt skal have mulighed for at blive eller være en del af arbejdsmarkedet.

Det er på mange måder lykkedes. Og det bekræfter den samlede evaluering af hele reformområdet.

Omvendt siger jeg også, at vi ikke er i mål med hele reformen. Vi har jo en større forespørgselsdebat i den forbindelse omkring førtidspension og fleksjobreformen på fredag. Men jeg siger, at det er sket et afgørende skifte i indsatsen, så flere er blevet en del af arbejdsmarkedet.

Lige nu arbejder ca. 29.000 mennesker i et fleksjob på op til 10 timer om ugen. Knap 4.100 af dem er over 60 år. Og vi kan se, at stadig flere personer over 60 år bliver visiteret til og begynder i et fleksjob.

I 2011 begyndte ca. 600 mennesker over 60 år i et fleksjob. I 2017 var det næsten tredoblet til ca. 1.700.

Er det godt eller skidt? Jeg vil klart mene, at det er godt. Rigtigt godt.

Det er godt for de mange mennesker, der fortsat kan være en del af arbejdsmarkedet, selvom de ikke længere har kræfterne og helbredet til et fuldtidsjob.

Også økonomisk er det en fordel. Er man fx i fleksjob bare fem timer om ugen til 150 kr. i timen, så vil man modtage en månedlig indkomst på godt 20.500 kr. før skat. Det er jo sådan set også en god konsekvens.

Det er højere end den maksimale førtidspension, som for enlige er på ca. 18.650 kr., og som for gifte eller samlevende er på ca. 15.850 kr. om måneden.

Det er også godt for de mange virksomheder, der har en fleksjobber ansat. Rigtig mange af dem er private virksomheder, som er med til at drive fremgangen og væksten i hele landet.

Og det er bestemt også godt for samfundet, at så mange som muligt bidrager til fællesskabet.

Mindre brug af seniorførtidspension

Så det er ikke overraskende, at tilgangen til seniorførtidspension har været mindre, end det der blev forudsat tilbage i 2011.

Dengang kendte man jo ikke til ressourceforløb og de nye regler om fleksjob, så man kunne tage højde for det.

Der blev i 2017 tilkendt ca. 10.000 nye førtidspensioner. Ca. 1.950 af dem blev tilkendt til personer over 60 år, og det er faktisk 500 flere end før reformen.

Der bliver altså fortsat tilkendt mange førtidspensioner. Og knap hver femte af tilkendelserne i 2017 var til personer over 60 år.

Men det ændrer ikke ved, at vi skal sikre, at de borgere, der rent faktisk opfylder betingelserne for seniorførtidspension, skal have gavn af ordningen. Derfor giver det fortsat god mening at understøtte udbredelsen af ordningen og god praksis.

Spørgsmål H: Et langt og godt arbejdsliv

Jeg vil nu gå videre til spørgsmål H, og indsatsen for at forebygge nedslidning, så færre lønmodtagere får brug for at søge om førtidspension eller seniorførtidspension.

Jeg bliver spurgt ind til to områder: Arbejdsmiljø og efteruddannelse.

Som det er udvalget bekendt, går vi i gang med forhåbentligt at få lavet en bred politisk aftale omkring en ny arbejdsmiljøplan, som der kan skaffes politisk opbakning til i løbet af de kommende måneder.

Og her vil fokus jo selvfølgelig være, hvordan vi kan styrke indsatsen for et langt bedre arbejdsmiljø, end det der er tilfældet i dag. Og der har vi jo også haft nedsat et ekspertudvalg, som danner baggrunden for det.

Der er allerede taget initiativer, som jeg har orienteret om før, bl.a. indenfor byggeriet, hvor vi jo som bekendt kan se, at der desværre er ret mange, der kommer til skade.

Der er blevet indført en ny tilsynsmetode, som faktisk viser, at man godt kan lave et tilsyn på en bedre og mere intelligent måde.

Arbejdstilsynet finder nu materielle arbejdsmiljøproblemer på næsten halvdelen af de besøgte byggepladser. Tidligere var det kun på ca. 13 pct. af besøgene.

Det viser sådan set, at man godt kan få mere ud af ressourcerne, hvis man har et mere fornuftigt og bedre indrettet tilsyn. Og det hænger jo sammen med, at man nu kan bevæge sig over hele byggepladsen, som i hvert fald nogle af udvalgsmedlemmerne ved for det, at den er genstand for en større diskussion her i udvalget.

Efteruddannelse

Jeg synes også, at det er vigtigt at bruge et par ord på efteruddannelse. Det er jo vigtigt, at flest muligt mennesker på arbejdsmarkedet også vil have mulighed for efteruddannelse og livslang læring.

Trepartsaftale om voksen- og efteruddannelse

Og der er det jo værd at notere sig, at regeringen sidste år lavede en god og også omfattende trepartsaftale, hvor der jo er sat 2,5 mia. kr.

Heraf er der afsat 400 mio. kr. til en fond målrettet ufaglærte og faglærte. Målet med den fond er at få opkvalificeret deres kompetencer eller det man også kan kalde sporskifte i takt med, at arbejdsmar-

kedet og virksomhedernes efterspørgsel på arbejdskraft udvikler sig.

Omstillingsfonden giver på den måde ufaglærte og faglærte bedre mulighed for at foretage sporskifte og uddanne sig på eget initiativ.

Flaskehalspakke I og II

Derudover har kredsens bag beskæftigelsesreformen sidste år udmøntet 92 mio. kr. til at opkvalificere ledige med ingen eller meget lidt uddannelse og modvirke mangel på arbejdskraft.

Vi afsatte 30 mio. kr. til at styrke indsatsen for ledige, der mangler basale læse-, skrive- og regnefærdigheder.

Vi afsatte 42 mio. kr. til at opkvalificere ledige til job, der blandt andet udspringer af større infrastruktur- og anlægsprojekter.

Og vi afsatte 20 mio. kr. til at styrke jobcentrenes service.

Seniortænk tanken

Så har regeringen også sammen med DF nedsat en seniortænk tanken. Seniortænk tanken skal se på, hvordan vi kan forøge kvaliteten i seniorarbejdslivet og understøtte en fortsat stigning i beskæftigelsen.

Vi har de senere år set en markant fremgang i beskæftigelsen blandt personer over 60 år, og fremgangen skyldes særligt den gradvise forøgelse af efterlønsalderen.

Samtidig ser vi, at flere udskyder deres folkepension og bliver lidt længere på arbejdsmarkedet.

Det peger på, at vi står på et rigtig godt fundament for det videre arbejde.

Udviklingen går i den rigtige retning, og jeg glæder mig også til at se, hvad tænketanken måtte komme med af ideer. Og det er jo sådan, at det er den tidligere formand for LO, Harald Børsting, der er formand for arbejdet.

Afslutning

Lad mig her til sidst kort samle op. Det er helt afgørende for mig, at flest muligt er en del af det arbejdende fællesskab.

Men omvendt må jeg også sige, at det ligger mig meget på sinde, at borgere, hvis arbejdsevne ikke kan udvikles, får mulighed for at komme på førtidspension.

Seniorførtidspensionsordningen giver mulighed for en enklere og mere smidig sagsbehandlingsprocedure for borgere over 60 år.

Derfor giver det ingen mening, at nogle kommuner slet ikke bruger ordningen eller bruger den i meget begrænset omfang. Vi skylder disse mennesker, en værdig og hurtig afklaring. Og vi skylder også at lære af de gode eksempler og ikke mindst sikre, at alle kommuner er opmærksomme på den mulighed som findes.

Og med det vil jeg så også blot igen understrege et tilsagn om at sende udvalget beskrivelsen af det tiltag, som nu er i gang med at blive rullet ud over for landets kommuner.